

# KERKENBELEIDSPLAN Vosselaar 2025-2030



We tonen de originele afbeelding  
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan  
met beeldmateriaal bekijken?  
Vraag het dan op bij de gemeente.

1 april 2025

# INHOUDSTAFEL

---

INLEIDING .....	3
1. SITUERING KERKGEBOUWEN .....	4
2. FICHE VAN HET KERKGEBOUW .....	5
2.1. O.-L.-Vrouwkerk in Vosselaar .....	5
2.1.1. Identificatie.....	5
2.1.2. Beschrijving.....	5
a) Cultuurhistorische waarde .....	6
b) Gebouw en architecturale mogelijkheden.....	9
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving .....	14
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	15
a) Hoofdbestemming.....	15
b) Nevenbestemming .....	16
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE.....	18
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie.....	18
3.1.1 Pastorale Visie van de Pastorale Eenheid (PE) Don Bosco .....	18
3.1.2. Pastoraal gebruik.....	20
3.1.3 Nevengebruik (in tijd).....	20
3.2. Plan van aanpak: valorisatie voor de gekozen bestemming .....	21
3.3 Financiering .....	22

# INLEIDING

---

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Vosselaar:

- Onze-Lieve-Vrouw kerk, Pastoor Woestenborghsland 23, 2350 Vosselaar

Dit beleidsplan werd opgesteld op basis van het beleidsplan 2018-2032 en geactualiseerd naar de huidige inzichten.

Hierbij werd ook de visie van de Pastorale Eenheid Don Bosco, waartoe de parochie O.-L.-Vrouw momenteel behoort, meegenomen.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Vosselaar, de Pastorale Eenheid Don Bosco en de kerkfabriek van O.-L.-Vrouw Vosselaar en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Antwerpen op datum XX/XX/XX;
- door de gemeenteraad van de gemeente Vosselaar op 8 mei 2025.

De huidige parochie O.-L.-Vrouw is na het opheffing van de parochie St-Jozef Arbeider de enige parochie van de gemeente Vosselaar. Na de ontwijding en de overdracht aan de gemeente Vosselaar werd de kerk van St-Jozef Arbeider omgevormd tot een bibliotheek en vrijetijdscentrum en maakt bijgevolg geen onderwerp meer uit van dit kerkenbeleidsplan.

In dit kerkenbeleidsplan wordt allereerst het betrokken kerkgebouw ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie aan bod. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen optie, de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

# 1. SITUERING KERKGEBOUWEN

---

In de gemeente Vosselaar is er nog één kerkgebouw dat actief gebruikt wordt voor de eredienst: de Onze-Lieve-Vrouwkerk.

De voormalige kerk van Sint-Jozef Arbeider (Sint Jozefstraat) werd in 2007 aan de eredienst onttrokken. Dit beschermde gebouw werd daarna overgedragen aan de gemeente en omgevormd tot het Vrijtijdshuis “De Moer”.

Situering van de Onze-Lieve-Vrouwkerk:



O.-L.-Vrouwkerk, Pastoor Woestenborghsstraat 1, 2350 Vosselaar

## 2. FICHE VAN HET KERKGEBOUW

---

### 2.1. O.-L.-Vrouwkerk in Vosselaar

#### 2.1.1. Identificatie



Naam: Onze-Lieve-Vrouwkerk

Geografische ligging

- Pastoor Woestenborghslaan 1, 2350 Vosselaar
- Provincie: Antwerpen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Antwerpen
- Dekenaat: Kempen Oost
- Pastorale Eenheid: Don Bosco
- Parochie: O.-L.-Vrouw Vosselaar

Eigenaar: Gemeente Vosselaar

Bescherming(en)/vastgesteld

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen
- Toren en orgel beschermd monument sinds 10-11-1975
- Kerk beschermd monument sinds 06-07-1999 en bouwkundig erfgoed sinds 29-03-2019

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/12405>

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?  
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?  
Vraag het dan op bij de gemeente.

### **2.1.2. Beschrijving**

(bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/12405>)

#### **a) Cultuurhistorische waarde**

De Onze-Lieve-Vrouwekerk is een vrijstaande kerk, gelegen tussen het Remi Lensplein (noordzijde), de Cingel (oost- en zuidzijde) en de Pastoor Woestenborghsstraat (westzijde). Gebouw in laat- en neogotische stijl, opklimmend tot het tweede kwart van de 15de eeuw en het vierde kwart van de 19de eeuw.

#### **Historiek**

Reeds in 1160 betaalde de kerk van Vosselaar en Beerse tienden aan de abdijkerk van Sint-Truiden. In 1187 wordt voor het eerst melding gemaakt van een bedehuis, dat tussen 1187 en 1426 eigendom was van de abdij van Groot-Bijgaarden.

De vondst van het miraculeuze Onze-Lieve-Vrouwebeeld (zie mobilair) in 1220 deed Vosselaar uitgroeien tot een belangrijk bedevaartsoord. Hierdoor werd Onze-Lieve-Vrouw de patroonheilige van de parochie.

In 1426 vond de afscheiding van Groot-Bijgaarden plaats. De wetheren van de Sint-Michielsabdij in Antwerpen verkregen alle kerkelijke rechten en eigendommen van de dubbelparochie.

In de 15de eeuw (vermoedelijk rond 1430) werd een ruimere kerk in gotische stijl gebouwd, waarvan enkel de toren bewaard is gebleven.

De kerk werd zwaar beschadigd in 1703. In 1776 werd de parochie van Vosselaar onafhankelijk van Beerse. In 1877 werd, naar een ontwerp van P.J. Taeymans (gedateerd 9 oktober 1875), een nieuw neogotisch kerkgebouw opgetrokken, waarbij de oorspronkelijke toren behouden bleef. Dit wordt bevestigd door een arduinen gevelsteen tegen de noordelijke zijgevel.

#### **Beschrijving**

De kerk is een georiënteerde basiliek met een middenbeuk van vier en een halve travee en een ingebouwde westtoren. Ze heeft twee zijbeuken van zes traveeën, een opvallend recht afgesloten transept van twee traveeën en een koor van twee rechte traveeën met een driezijdige sluiting. Het koor wordt geflankeerd door zijkapellen, een sacristie aan de zuidzijde en een berging aan de noordzijde. Ter hoogte van de tweede travee bevinden zich een doopkapel (noordzijde, nu in gebruik als berging) en een kleedruimte (zuidzijde).

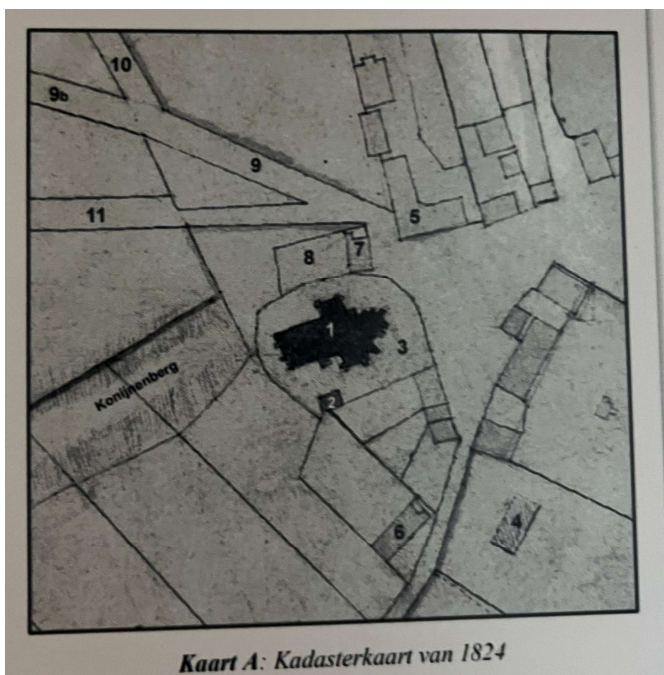
De kerk is opgetrokken in sobere baksteenbouw, met een spaarzaam gebruik van zandsteen en arduin voor dekstenen, dorpels, maaswerk, venster- en deuromlijstingen en afzaten. Het dak bestaat uit leien zadeldaken en lessenaarsdaken met dakkapellen en wordt beëindigd door aandaken met schouderstukken op kraagstenen. Boven het koor prijkt een ijzeren kruis.

De westgevel wordt gedomineerd door een vierledige Kempense baksteentoren uit de 15de eeuw, opgetrokken op een vierkant grondplan en versterkt door versneden, op elkaar gestelde steunberen. Aan de noordzijde sluit een slank traptorentje aan. De eerste en tweede geleiding zijn aangepast aan de later toegevoegde zijbeuken en bevatten een korfboogvormige vleugel deur met beslag en een spitsboogvenster met maaswerk.

Daartussen bevindt zich een muurdam, versierd met driepasbogen in een spitsboognis met een geprofileerde omlijsting en negblokken. De derde geleding bevat een klein korfboogvenstertje, terwijl de vierde geleding wordt gekenmerkt door gekoppelde spitsboogvormige galmgaten. De toren wordt bekroond door een ingesnoerde, octogonale spits met een ijzeren kruis en windvaan. Restauratiewerken vonden plaats in 1894 en 1941.

De aansluitende gevels van de zijbeuken, het transept en het koor worden geritmeerd door versneden steunberen, afgewisseld met spitsboogvensters met glas-in-lood. In het koor en transept zijn sommige vensters voorzien van gebrandschilderd glas en/of natuurstenen neogotisch maaswerk. Een baksteenlijst onder de houten kroonlijst vormt een subtiele afwerking.

Op de Ferrariskaart (circa 1775) is vermoedelijk een kerkhofmuur ten zuiden van de kerk aangegeven. Tegen de zijgevels bevinden zich nog enkele oude grafzerken en kruisen, restanten van het voormalige kerkhof dat zich vooral ten noorden van de kerk uitstrekte. Kort na de Tweede Wereldoorlog werd dit kerkhof afgebroken en overgebracht naar de M. Pottersstraat. Het ijzeren hek dat destijds het kerkhof omsloot, vormt nu de westelijke afsluiting van het Mariapark.



**Bron:** Heemkundige kring (nieuwsbrief 59 Frank Lescouhier). *Toestand omstreeks 1824, 1 is de kerk en 3 is het toenmalige ommuurde kerkhof*

### **Interieur**

De muren zijn bepleisterd en witgeschilderd. Neogotische schilderijen uit het eerste kwart van de 20ste eeuw omvatten onder andere gestileerde florale motieven, figuratieve voorstellingen in het koor, opschriften en siermotieven met christelijke symboliek, evenals een steenimitatie met schijnvoegen. Deze schilderijen werden rond 1973-1974 overschilderd.

Het schip heeft een spitsboogarcade op samengestelde pijlers, waarvan de schalken doorlopen in de ribben en gordelbogen van de middenbeuk. De orgeltribune rust op een tudorboogvormige arcade, terwijl de torenmuur opengewerkt is met een spitsboog.

Schip, transept, koor en het portaal onder de toren zijn voorzien van kruisribgewelven met decoratief uitgewerkte sluitstenen. In de middenbeuk worden de gewelven onderling gescheiden door gedrukte spitsboogvormige gordelbogen, terwijl in de zijbeuken tudorboogvormige gordelbogen op de buitenmuren eindigen op uitgewerkte consoles. De kruising is overwelfd met een stergewelf, terwijl de koorsluiting wordt gedekt door een straalgewelf, verdeeld in drie segmenten.

### **Mobilair**

Het kerkinterieur bevat kwaliteitsvol mobilair, waaronder enkele opmerkelijke middeleeuwse beelden.

#### Schilderijen

Rond 1923 werden 17 schilderijen gerestaureerd door Van Poeck. Enkele belangrijke werken zijn:

- **Heilige Barbara en Heilige Catharina van Alexandrië**, eerste helft van de 17de eeuw, Vlaamse School.
- **Hemelvaart van Maria**, tweede helft van de 17de eeuw.
- **Heilige Franciscus van Assisi en engel**, circa 1821.
- **Bewening van Christus**, circa 1821, naar A. Van Dijck.
- **Twaalf apostelfiguren** in ovale vorm, tweede helft van de 17de of 18de eeuw.

#### Beeldhouwwerk

- **Vroeg-gotische tronende Madonna ("Sedes Sapientiae")**, gepolychromeerd en verguld hout, 13de eeuw; met Jezuskind, 19de eeuw.
- **Onze-Lieve-Vrouw met Kind**, gepolychromeerd hout, 15de eeuw.
- **Calvariegroep**, hout, eerste helft van de 19de eeuw, met polychromie uit dezelfde eeuw.
- **Op het hoofdaltaar:**
  - **Heilige Drievuldigheid en twee engelen**, witgeschilderd hout, tweede helft van de 17de eeuw.
  - **Heilige Augustinus en Heilige Norbertus**, marmer, tweede helft van de 17de eeuw.
- **Piëta van het noordelijk zijaltaar**, hout, tweede helft van de 17de eeuw, toegeschreven aan M. Van Beveren.
- **Heilige Antonius van het zuidelijk zijaltaar**, hout, tweede helft van de 17de eeuw.
- **Kruisbeeld**, hout, 18de eeuw.
- **Kruisweg**, overschilderde terracotta, tweede helft van de 19de eeuw.

### **Meubilair**

- **Barokke portiekaltaren:**
  - **Hoofdaltaar**, vervaardigd uit zwart en wit marmer, met verfijnd beeldhouwwerk. De predella bevat een medaillon met een voorstelling van **Onze-Lieve-Vrouw op een maansikkel, omringd door rozen**. Dit altaar dateert uit de tweede helft van de 17de eeuw en is afkomstig van de **Sint-Michielsabdij van Antwerpen**.

- **Zijaltaren**, toegewijd aan **Onze-Lieve-Vrouw** (noorden) en **de Heilige Antonius van Padua** (zuiden), uitgevoerd in gemarmerd hout. Ze dateren uit de tweede helft van de 17de eeuw en zijn vermoedelijk afkomstig uit de **Minderbroederskerk van Turnhout**.
- **Neogotische koorbank**, eikenhout, circa 1885.
- **Eiken preekstoel**, midden 17de eeuw, toegeschreven aan **W. Pompe**. De preekstoel werd later gedemonteerd en verwerkt in het nieuwe altaar en twee ambonen.
- **Biechtstoelen**, twee exemplaren in het noordelijk en zuidelijk transept, eikenhout, tweede helft van de 17de eeuw.
- **Orgel**, gebouwd in **1739** door **J. Verbuecken** (Geel), verbouwd in **1924-1925** door de **gebroeders Joris** (Zichem) en in oorspronkelijke staat gerestaureerd in **2006-2007** door **Thomas (Francorchamps)**.
- **Pelsorgel** van **1967-1968** overgebracht van de voormalige kerk van Sint-Jozef Arbeider (Sint-Jozefstraat)
- **Doopvont**, arduin en koper, **1609**.

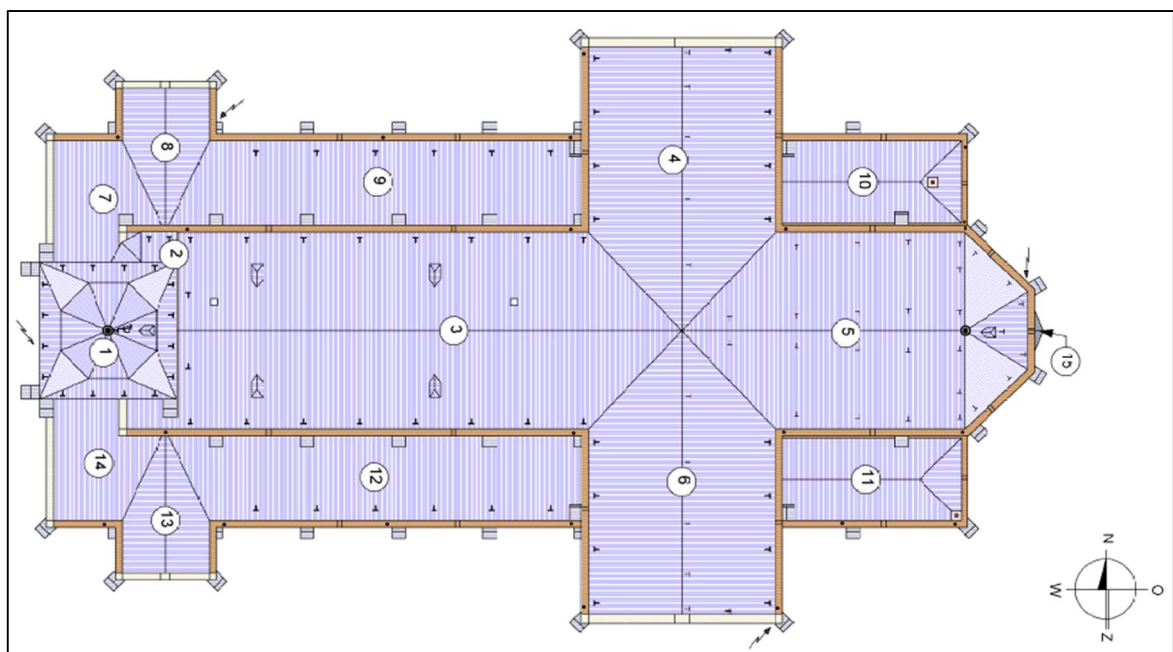
### Varia

Zwartmarmeren vloer met witmarmeren kruismotieven; gebrandschilderde glasramen, tweede helft van de 19de eeuw; arduinen grafstenen uit de 17de en 18de eeuw, exterieur 17de-eeuwse grafsteen van A. Ghijs met ijzeren kruis naar ontwerp van R. Lens.

### b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

#### Oppervlakte

- Oppervlakte: 930m<sup>2</sup>
- Grondplan





<b>Beeldscherm(en)</b>	Geen
<b>Rolstoeltoegankelijkheid</b>	Schip en kruisbeuken rolstoeltoegankelijk, koor, sacristie en koorlokaal niet rolstoeltoegankelijk
<b>Diefstal- en brandbeveiliging</b>	Geen diefstalbeveiliging, drie brandblusapparaten (sacristie, zolder achter orgel, achteraan)
<b>Bliksembeveiliging</b>	Kerk en toren zijn beveiligd
<b>Gsm-operatoren</b>	Geen zendapparatuur op de toren

### Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen

<b>Zonnepanelen (en batterijen)</b>	Geen, beperkt zinvol, gelet op LED verlichting en gebruiksuren, mogelijk energiedelen met toekomstige zonnepaneel installaties
<b>Regenwateropvang</b>	Geen, beperkt zinvol, zeer laag waterverbruik (geen toilet)
<b>Dakisolatie</b>	Neen
<b>Groendak</b>	Neen, niet mogelijk (technisch en beschermd monument)
<b>Warmtepomp</b>	Neen, niet rendabel, moeilijk compatibel met de aanwezige hete lucht verwarming
<b>Warmtenet</b>	Neen, wordt relevant indien er een warmtenet zou komen in het centrum
<b>Windenergie</b>	Neen
<b>Aquathermie</b>	Neen


### Biodiversiteit

- In de toren en in de ruimte boven de gewelven zijn er enkele vleermuizen opgemerkt.
- Alhoewel de gaten naar de toren zo goed mogelijk dicht gemaakt zijn, komen er incidenteel duiven in de toren terecht. Dit wordt periodiek nagekeken door de technische dienst. Indien er gaten zijn gekomen in de duivendraad, worden deze steeds onmiddellijk hersteld.
- Er zijn geen zwaluwen, kerkuilen of andere beschermde vogelsoorten waarneembaar.

### Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht  
Het laatste inspectierapport van Monumentenwacht dateert van 2022. In 2024 werd er geen inspectie gevraagd, in afwachting van de afronding van enkele lopende acties (herstellingen dak, zolder en toren, pleisterwerken)

- Volgende zaken zijn ondertussen uit het verslag van Monumentenwacht gefilterd en pakken we op korte termijn aan, in eigen beheer (door technische dienst van de gemeente):

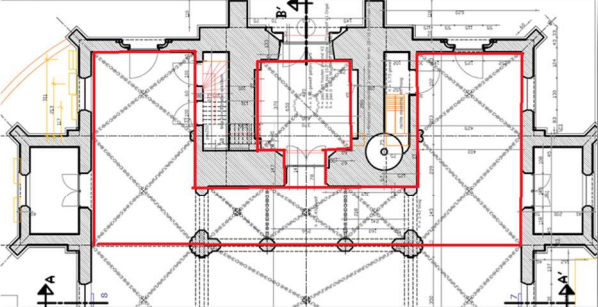

Ref. Monumentenwacht	omschrijving	Ref. TD
A2022/07	Toren [1]-zuid: herstel het beschadigde net onderaan het oostelijk galmgat.	WO-2023-0904
A2018/28	Vleugel [8]: verbeter het klimaat door bv, enkele glaasjes van de tussendeur weg te nemen.	WO-2023-0905
A2018/03	Verbeter de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de zolders > vervangen van planken in toren gedeelte en loopbruggen (aan torenuurwerk, schip, transept en naar dakkapellen) + toegankelijkheid ladders verbeteren	WO-2023-0906
A2022/11	Dak [15]: vernieuw de loden dakbedekking en aansluiting – dakje boven kruisbeeld aan oostkant	WO-2023-0908
		
A2022/12	Dak [8]/[9]: controleer de afvoerbuï op verstopping en herstel de gescheurde soldeernaad	WO-2023-0909
A2018/25	Pas de riolering aan om mechanische schade te voorkomen.	WO-2023-0913
A2018/22	Traptoren [2]: herstel enkele traptreden en breng een handgreep of touw aan	WO-2023-0910
A2018/23	Traphal naar toren: Verwijder de loszittende delen van het plafond in afwachting van herstel.	WO-2023-0911

	in afwachting
	in voorbereiding/uitvoering
	uitgevoerd

- Volgende zaken uit het verslag vragen een specialisatie die we niet in huis hebben. Hiervoor worden voorbereidingen genomen en prijsvragen opgestart:

A2018/01	Maak de torenspits, daken en goten veilig bereikbaar en toegankelijk.
A2018/09	Scherp de stellinggaten af aan de buitenzijde met roestvrijstalen roosters.
A2018/07	Toren [1]: onderhoud en verbeter de verankering van het torenkruis.
A2022/10	Herstel de loodaansluitingen met de topgevels en met het muurwerk van vleugel [3]-zuid.
A2022/13	Herstel dak [5]-oost het kruis onderaan en behandel alle verschaald schilderwerk en roestig ijzerwerk..
A2018/33	Laat de bliksemafleider regelmatig controleren door een erkend controle orgaan.

– Andere uitgevoerde werken door gemeente

	<b>timing</b>
<p><b>Herstelling bepleistering</b>  <i>Bepkeistering verwijderen, ontzouten en nieuwe pleister aanbrengen.</i>  <b>Werken zijn afgerond november 2024</b>  <i>Budget: eigen budget, zonder premie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- documenteren: €1.493,14</li> <li>- materiaal ontzouten en bepleistering: €3.503,89</li> <li>- werkuren technische dienst: 152 uren (= €3.040)</li> </ul>	<p>Oktober 2024</p>
<p><b>Schilderen na bepleistering (rood omlijnd deel)</b>            We hebben voor de gemeentelijke gebouwen een contract lopen met Veldeman.</p>  <p><b>Werken zijn uitgevoerd, kostprijs €20.705 incl. btw.</b></p>	<p>Najaar 2024</p>
<p><b>Amuletten koor – vochtschade</b>            Van oudsher ontbreekt er bij de deze glasramen een condensgoot. In het restauratiedossier van de glasramen is voorzien om deze condensgoten aan te brengen. Om dit goed te doen dienen minstens de onderste delen van de glasramen te worden verwijderd = gespecialiseerd werk.</p>  <p>De gemeentelijke technische dienst heeft een soort van waterlijst aangebracht om verdere schade daar afdrupend vocht te voorkomen. Het effect van deze ingreep wordt opgevolgd en geëvalueerd.</p> <p>Twee amuletten (zuidkant) hebben vochtschade opgelopen en dienen op langere termijn gerestaureerd te worden.</p>	<p>28/11/2023</p>
<p><b>Verlichting</b></p> <p><b>Werken zijn uitgevoerd</b>            Budget: eigen budget, zonder premie  <b>Firma Creliso: €67.635,87</b></p>	<p>najaar 2024</p>

<p><b>Herstelling na inbraak, Glas in lood</b>          Glasraam werd hersteld op 18 maart 2025 door Warner Berckmans</p>  <p>Budget: eigen budget, zonder premie</p>	<b>Voorjaar 2025</b>
<p><b>Herstelling na inbraak, deur sacristie en deur koor</b>          Hersteld door Schrijnwerkerij Verlinden bv.          Budget: eigen budget, zonder premie</p>	<b>Voorjaar 2025</b>
<p><b>Kerkhof, noordkant</b>          De gemeentelijke groendienst heeft een nieuwe aanplanting voorzien.</p> 	<b>Winter 2024 2025</b>

### 2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De O.-L.-Vrouwkerk en haar directe omgeving zijn geklasseerd als beschermd bouwkundig erfgoed. De kerk is centraal gelegen in het centrum van Vosselaar, vlakbij het driehoekig Frankisch dorpsplein en bij het Remi Lensplein (met parkeergelegenheid).

In het plan voor de dorpskernvernieuwing (zie punt 3) zal de kerk ook weer beter aansluiten bij de konijnenberg (beschermd landschap) en ook het Mariapark met de Mariakapel (beschermd dorpszicht) is vlakbij gelegen.

In het Mariapark bevindt zich het catecheselokaal Sjaloom, dat in de winterperiode (december tot maart) gebruikt wordt als kapel voor de zaterdagavondvieringen. s' Nachts is de kerk langs de kant van de Cingel en het Remi Lensplein sfeervol verlicht, waarbij ook de wijzerplaten van het torenuurwerk verlicht zijn.

Het torenuurwerk heeft wijzerplaten aan de noord, oost en zuidzijde. In de toren bevinden zich drie klokken die zowel het uur, het halfuur als het angelus (om 8, 11 en 16 uur) luiden.

Rond de kerk is er nog een restant van het vroegere kerkhof. Het kerkhof in de M.Pottersstraat ligt op loopafstand, maar alle nieuwe teraardebestellingen vinden plaats op het nieuwe kerkhof Akkerveld in de Roggestraat.



#### 2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

##### a) Hoofdbestemming

De kerk wordt in de eerste plaats gebruikt als gebedsruimte voor de katholieke eredienst.

In dit kader vinden volgende activiteiten plaats (gegevens 2024)

Eucharistie vieringen:

- Elke zondag om 11.00 uur, tijdens de catechese periode (oktober tot mei) is er elke vierde zondag van de maand een gezinsviering
- Elke zaterdag om 18.00 uur (behalve van december tot februari, dan in Sjaloom) (Woord en Communiedienst in het 1<sup>ste</sup> en 3<sup>de</sup> weekend van de maand)
- Op Kerstavond, Kerstmis, Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Paaszaterdag, Pasen, Hemelvaart, Pinksteren, O.L.Vrouw Hemelvaart, Allerheiligen, 11 november;
- Eerste Communie en Heilig Vormsel.

#### Gebedsdiensten:

- Aswoensdag;
- Huwelijken;
- Uitvaarten;
- Doopselvieringen;
- Voor verenigingen en scholen.

#### Gebedshuis:

- De kerk is dagelijks open van 8:30 tot 16:00 uur
- Het mirakuleuze Mariabeeld (13<sup>de</sup>-14<sup>e</sup> eeuw) trekt regelmatig bezoekers die er kaarsen offeren voor hun intenties
- Tijdens de openingsuren speelt er sfeervolle achtergrondmuziek.

#### Kerkelijk leven (gegevens van 2024):

- Dopen: 30 (~27% van het aantal geboorten in Vosselaar); (63 in 2016)
- Eerste communie: 44; (85 in 2016)
- Heilig Vormsel: 58; (86 in 2016)
- Huwelijken: 4; (11 in 2016)
- Uitvaarten: 27 (43 in 2016)  
(~25% van het aantal overlijdens in Vosselaar)

#### Gemiddeld aantal aanwezigen per viering (2024):

- Zaterdag: 25-30; (45-75 in 2016)
- Zondag: 75-100; (150-250 in 2016)
- Kerstmis, Pasen: 400-500; (400-650 in 2016)
- Gezinsviering: 300-450; (300-450 in 2016)
- Eerste Communie en Heilig Vormsel: 550 (650 in 2016)
- Uitvaarten: 100-350. (200-350 in 2016)

#### Ander parochieel gebruik:

- Koorrepetities en catechesemomenten.

Op dit moment is er geen medegebruik voor andere erediensten.

Maximum aantal zitplaatsen: 550, met extra stoelen tot 700

#### *b) Nevenbestemming*

In het kader van de nieuwe valorisatie wordt de kerk verder ook occasioneel gebruikt voor culturele activiteiten, zoals orgelconcerten, klassieke concerten, populaire muziekconcerten, tentoonstellingen.

In 2024 vonden in dit kader de volgende activiteiten plaats:

- 2 klassieke concerten
- 1 benefiet concert met wereldmuziek
- 1 concert met populaire klassieke muziek
- 1 optreden van een Vlaamse artiest

- 1 tijdelijke tentoonstelling van kunstwerken

Alle aanvragen worden getoetst aan de agenda van de parochie en bij goedkeur begeleid door de kerkfabriek.

Door het verplaatsen van het altaar en de lezeraars ontstaat er een ruim podium. Verwarming en verlichting zijn geschikt voor dit soort activiteiten. Voor het gebruik van WC wordt het toilet van het parochiesecretariaat opengesteld.

Er is beperkt mogelijkheid tot aanbieden van drank – geen chips of snacks-, achteraan in de kerk.

Het huidige aantal evenementen is werkbaar.

## 3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

---

### 3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie
Vosselaar	O.-L.-Vrouwkerk	A-kerk

Bestemmingsmogelijkheden bisdom Antwerpen:

- A betekent: “Dit kerkgebouw blijft volwaardig gevaloriseerd voor alle kerkelijk gebruik.”
- B betekent: “In de volgende legislatuur (dus van nu tot 2030) zien we het kerkelijk leven quasi volledig stilvallen en moet er dus een herbestemming komen.”  
OFWEL “In de volgende legislatuur (dus van nu tot 2030) zien we een afname van het kerkelijk leven en wordt een nevenbestemming in de ruimte uitgewerkt.”
- C betekent: “Voor dit kerkgebouw moet de toekomstige bestemming nog verder uitgeklaard worden: valoriseren, nevenbestemmen of herbestemmen. In de loop van de komende legislatuur (tot 2030) wordt hier normaal gezien nog geen ingrijpende wijziging verwacht.”

#### 3.1.1 Pastorale Visie van de Pastorale Eenheid (PE) Don Bosco 2024 – 2030

We hebben binnen het team van de PE gekeken naar de ontwikkelingen in de komende 6 jaar t.a.v. de pastoraal in de verschillende parochies. Daarnaast werd er vanuit die pastorale ontwikkelingen gekeken naar de status inzake de te vernieuwen kerkenbeleidsplannen. In gesprek met de verschillende PKG's komen we tot advies naar de diverse gemeenten toe en naar het bisdom Antwerpen. Dit advies krijgt nu de officiële status van “besproken” binnen het team en binnen de diverse PKG's. Het onderliggend document is tevens bedoeld als terugkoppeling naar de PKG's. Het document naar de gemeenten toe zal minder uitgebreid zijn, gezien de burgerlijke verantwoordelijkheid van de diverse gemeenten. Dit document is slechts een kaderdocument, waarbij we als team verwachten dat elke geloofsgemeenschap hier in de komende 5 jaar concrete invulling zal geven. We zullen als team zorgen dat elke PKG hiervoor binnen de grenzen van het mogelijke toegerust zal worden.

Personele ontwikkelingen naar liturgie toe:

- De mandatering van alle priesters, gebedsleiders en uitvaartbegeleiders stopt op 20 augustus 2026. Er moeten dan nieuwe mandaten aangevraagd worden.
- Vanaf 1 juli 2025: twee priesters, waarvan 1 voor Merksplas en Zondereigen (Gaston Belmans) en 1 voor de vier andere parochies (Paul Sas).
- Gebedsleiders: Lambertus heeft 5 gebedsleiders en Merksplas/Zondereigen heeft er 2 die gebonden zijn aan die parochie. Vlimmeren heeft geen gebedsleiders, OLV Den Hout

heeft 1 gebedsleider en OLV Vosselaar heeft 2 gebedsleiders. Ambulante gebedsleiders zijn er 5 (in samenwerking met PE Clara van Assisi).

– Uitvaartvoorgangers: 2 in OLV Vosselaar, 1 in Quirinus Vlimmeren, 2 in OLV Den Hout, 3 in Lambertus (incl. Luce Lenaerts) en 1 in Merksplas\Zondereigen. In principe zijn alle uitvaartvoorgangers in de ganse PE inzetbaar.

– Doopmandaten: de 2 priesters en Luce Lenaerts

Vanaf 2027 valt de p.a. Luce Lenaerts weg (doop, uitvaart en gebedsdiensten) en zal de uitvaartvoorganger in opleiding in Lambertus ook wegvallen (80 jaar). In 2026 wordt Gaston Belmans 75 jaar en dus gaat hij met pensioen (moet dan een aanvraag doen bij bisdom om door te mogen gaan tot zijn 80 jaar).

Toekomstvisie algemeen:

- Er wordt gewerkt naar drie basisgemeenschappen: Vosselaar, Merksplas en Beerse.
- In elke basisgemeenschap worden de individuele dopen gecentraliseerd: Merksplas\Zondereigen in Merksplas, Vosselaar in de parochiekerk, Beerse in de kerk van den Hout.
- Er wordt ingezet op de samenvoeging van de parochies van Beerse, zonder de eigenheid van de diverse kernen aan te tasten. Er zal dan sprake zijn van een samengevoegde PKG en de kerkraden zullen dan in die samenvoeging volgen.
- In onze PE krijgt elke kerk een duidelijkere identiteit, die verderop besproken zal worden.
- Er wordt gestreefd naar 1 dienst – gebedsdienst of eucharistieviering – per parochie per weekend.
- In de naaste toekomst zal er in de zondagskerk te Vosselaar steeds een eucharistieviering zijn in het weekend en zal op termijn de eucharistieviering op zaterdag volledig wegvallen en vervangen worden door een woord- en communiedienst. Daarnaast wordt er – gezien het priestertekort - gestreefd naar 1 eucharistieviering per maand in de diverse parochies. Zolang het mogelijk is zal er dan in elk weekend een dienst zijn, behalve wanneer het aantal gelovigen beneden een nader te bepalen aantal zal komen. Wij wachten hiervoor de beslissing van het Dekenaat Kempen-Oost af.

Toekomstvisie Vosselaar:

- Liturgische service en verwachte ontwikkelingen:
  - Weekvieringen
  - Weekendvieringen: 1x per maand een eucharistieviering op zaterdag naast de gebedsvieringen. Op zondag steeds eucharistieviering om 11u.
  - Dopen op de 4e zondag van de maand
  - Uitvaarten (beperkt)
  - Huwelijken (beperkt)
  - Eerste communie en vormsel met catechistenploeg
- Redelijk stabiel aantal gelovigen in weekend in de weekendliturgie (zaterdag ong. 20 en zondag ong. 70). Aantal uitvaarten en huwelijken loopt snel terug. Dopen zijn er elke maand, soms in twee vieringen.

### **Advies van de PE: behoud van de A-status**

Identiteit: versterking van de identiteit naar de Mariaverering toe. We denken hierbij aan speciale vieringen op Mariale dagen, opwaarderen van bedevaartsgang, herinrichten van de Mariale gebedskapel.

#### **3.1.2. Pastoraal gebruik**

Naast het nog relatief actieve geloofsleven voor de eigen geloofsgemeenschap is de O.-L.-Vrouwkerk binnen de Pastorale Eenheid Don Bosco (Beerse, Merksplas, Vosselaar) aangeduid als zondagskerk, wat inhoudt dat ook op langere termijn de eucharistievieringen op zondag bediend zullen worden door een priester hiervoor aangeduid door het bisdom.

In haar beleidsvisie (zie bovenaan) in het kader van de Kerkenbeleidsplannen heeft de Pastorale Eenheid vastgelegd dat de kerk van O.-L.-Vrouw Vosselaar als A-kerk beschouwd dient te worden.

De O.-L.-Vrouwkerk is op dit ogenblik zonder meer geschikt is voor de eredienst. Ook het occasionele nevengebruik voor culturele activiteiten kan hiermee probleemloos gecombineerd worden.

Nadruk zal dus komen liggen op de valorisatie van deze bestemming: instandhoudings- en verbeteringswerken, zoals die ook zijn vastgelegd in het restauratie dossier en die overeenkomen met de aanbevelingen uit de inspecties van Monumentenwacht.

Vanuit gebruikersoogpunt zijn het poetsen van moeilijk bereikbare objecten (hoofdaltaar, ramen, ...) en het opnieuw schilderen van het interieur punten die de aanblik van de kerk zeker kunnen verbeteren. Ook de toestand (veel beschadigingen) en onderhoudbaarheid van de natuurstenen vloer zijn hierbij een zorg.

#### **3.1.3 Nevengebruik (in tijd)**

De kerk is beschikbaar voor occasioneel cultureel gebruik. Het huidige (beperkt) aantal (5-7 per jaar) is werkbaar. In het kader van de nieuwe valorisatie wordt een beperkte toename overwogen maar een sterke frequentie, zoals meer dan maandelijks, zou een te grote belasting vormen. Zolang de poets- en verhuringsondersteuning door de kerkraad gebeurt, zijn de inkomsten voor de kerkfabriek.

Er zijn 300 tot 350 plaatsen met goed zicht op de altaarzone beschikbaar. Dit maakt de kerk geschikt voor muzikale en culturele evenementen. Het ontbreken van ondersteunende infrastructuur (toiletten, vestiaire, omkleedruimte voor de artiesten, voldoende elektrisch aansluitvermogen, catering faciliteiten, ...) is voor de tot nu toe georganiseerde evenementen niet onoverkomelijk gebleken, mede omdat de technische dienst van de gemeente op vraag van de organisatoren logistieke steun verleent. Indien beslist wordt voor frequenter gebruik dienen bijkomende maatregelen genomen te worden, met name voor sanitaire voorzieningen, begeleiding (openen, sluiten, verwarming) en poetsen. Dit willen we verder onderzoeken en eventueel actie nemen.

De voorgestelde valorisatie komt ook het gebruik voor culturele activiteiten ten goede.

### **3.2. Plan van aanpak: valorisatie voor de gekozen bestemming**

Gelet op de gekozen hoofdbestemming als kerkgebouw voor de Rooms katholieke eredienst, met occasioneel cultureel gebruik wordt er in het kerkenbeleidsplan 2025-2030 gefocust op valorisatie en occasioneel nevengebruik (in tijd).

Gezien het statuut als beschermd bouwkundig erfgoed zijn er nog geen bouwkundige veranderingen overwogen. Dit zou verder onderzocht moeten worden. Voor het gebruik voor culturele manifestaties is er een vraag naar toilet(groep), voorzieningen voor catering en aangepaste (zwaardere) elektrische voeding.

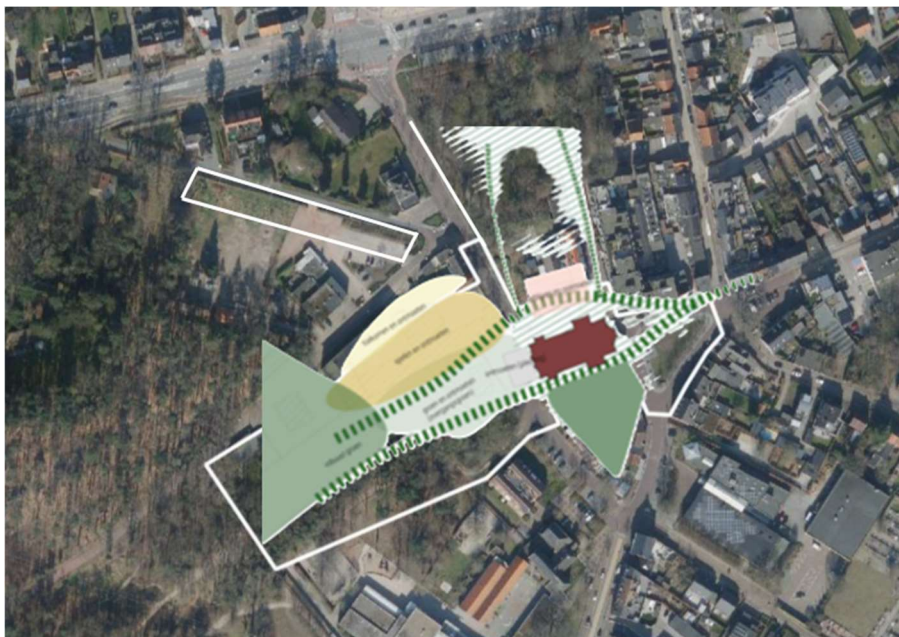
Volgende werken zijn nog in de planning (budget voorzien, zonder premie) om uitgevoerd te worden door de gemeente in 2025:

	<b>timing</b>
<p><b>Dak, lekken, herstellingswerken</b> Herstellen van enkele effectieve lekken + controle van de verschillende dakdelen + controle van de goten + herstellen van lood en controle van dakkapellen.</p> <p><b>De werken zijn gegund aan J&amp;L Algemene dak- en gevelwerken Putman bvba</b> <b>Uitvoering werken maart/april 2025.</b></p>	<b>Voorjaar 2025</b>
<p><b>Bliksemafleiding</b> Score "D" volgens onderhoudsverslag Prijsvraag is in voorbereiding. Raming kostprijs (Helleblitz) = <b>€25.000,-</b></p>	<b>2025</b>
<p><b>Glas in lood, reinigen</b> Focus op de ramen in de zijbeuken en het kruis (binnen en buiten) Bij eerste info die we inwinnen bij glazenwassers zijn er tot heden geen kandidaten.</p>	<b>Nog geen oplossing</b>
<p><b>Sacristie, vloer vernieuwen</b> Er wordt een verzakking verholpen in eigen beheer.</p>	<b>2025</b>
<p><b>Vloer in de kerk</b> Meer en meer tegels komen slecht te liggen. In huidige omstandigheden en met huidige middelen zijn we aangewezen op beperkte herstellingen. Test doen om enkele tegels met epoxy bij te werken.</p>	<b>2025</b>
<p><b>Kerkhof, accentverlichting, uplighters</b> Van de 15 lichtarmaturen werken er 4 niet meer. Contact met relatiebeheerder van Fluvius (30/08/2024). De armaturen worden hersteld. Fluvius is volop bezig met het verLEDden van de openbare verlichting. Deze uplighters zijn mee voorzien om te vervangen.</p>	<b>2025</b>

### **Buitemgeving:** Dorpskernvernieuwing.

De visie van het gemeentebestuur is om het plein tussen de kerk en de GBS centrumschool (die nieuw gebouwd wordt op de plaats van het huidige parochiehuis Malperthuis) om te vormen tot een groene ontmoetings- en speelruimte. Er werd daarvoor een EFRO subsidie goedgekeurd met als opdracht om bij de heraanleg het gebied ook meer klimaatvriendelijk te maken (minder verharding, groen-blauw, overstromingsproblematiek).

Het kerkgebouw zal daarbij een meer prominente plaats in het dorpscentrum krijgen. In het nieuwe onthardingsplan wordt bekeken of de Westgevel van de kerk ook verlicht kan worden om de kerk meer zichtbaar te maken in ons centrum.



### **3.3 Financiering**

Voor de restauratie heeft de gemeente op datum van 3/11/2020 een gedeeltelijke goedkeuring gekregen van het restauratiedossier met de melding dat we in aanmerking komen voor het bekomen van een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure.

**Agentschap  
Onroerend  
Erfgoed**

Vlaamse overheid  
Lange Kievitstraat 111-113 bus 53  
2018 ANTWERPEN  
T 03 224 62 10  
[www.onroenderfgoed.be](http://www.onroenderfgoed.be)

Gemeente Vosselaar  
t.a.v. Steven Struyven  
Cingel 7  
2350 VOSSELAAR

uw aanvraag van	uw dossier	datum
03/11/2020	4.003/13046/102.4	
uw kenmerk	uw erfgoedconsulent	bijlage
	Stef Aerts	
	stef.aerts@vlaanderen.be   T 0491 86 16 85	

**Uw aanvraag voor een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure | gedeeltelijke inhoudelijke goedkeuring**

Geachte heer  
Geachte mevrouw

Graag delen we u mee dat uw dossier gedeeltelijk in aanmerking komt voor een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure. Uit uw aanvraag blijkt namelijk dat u met de werken/activiteiten aan Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw te Pastoor Woestenborghslaan te 2350 Vosselaar de

De bijzondere procedure voor de aanvraag van een erfgoedpremie is bedoeld voor grotere werkzaamheden en beheersmaatregelen. Het betreft een ‘gedeeltelijke’ inhoudelijke goedkeuring. De premie dient enkel voor “ingrepen die noodzakelijk zijn voor behoud en herwaardering en die technisch onvermijdelijk, sober en doelmatig zijn”. Een deel van het ingediende dossier valt hier niet onder; verwijderen van planten, plaatsen van nieuwe leuningen, het terug schilderen met een ‘moderne’ (nvdr ‘witte’) verf, ... Hiernaast zijn er een aantal werken die nog niet voldoende gemotiveerd, omschreven en/of technisch uitgewerkt zijn, om in aanmerking te komen voor een premie; drainagewerken, houtbehandeling, zwambehandeling, restauratie kruisweg, valbeveiliging, ... In deze bijzondere procedure betekent dit dat **€670.617,77** van de raming in aanmerking komt voor de premie.

### **Timing**

Het baart de Kerkraad en gemeente zorgen dat er grote vertraging zit op de toekenning van de premie. Bespreking met Stef Aerts (Agentschap Onroerend Erfgoed) en Caroline Daemen (Erfgoedconsulent IOED), d.d. dinsdag 28/11/23: *“Momenteel worden premies toegezegd van dossiers met aanvraagdatum van 2014. Aan huidige tempo zullen de premies voor Vosselaar ergens na 2030 worden toegezegd.”*

Er wordt verder bekeken met Erfgoed, Stef Aerts en Caroline Daemen, om bepaalde werken uit het restauratie volgens de bijzondere procedure al voorrang te geven (dus niet wachten tot na 2030). Daarvoor moet dan wel aangetoond worden dat die werken heel noodzakelijk zijn voor het behoud van de het erfgoed. Voor het glas in lood willen we bekijken of dit een optie is.

Voor sommige zaken zal het niet haalbaar zijn om te wachten tot na 2030. Zaken die in het restauratiedossier zitten en die we er noodgedwongen uit halen, kunnen dan niet meer met premie uitgevoerd worden.

### **Prioritering**

De prioriteit voor parochiaal gebruik zijn de schilderwerken (raming 135,000€) en poetsen van het hoofdaltaar en de ramen (moeilijk bereikbare plaatsen). De prioriteit van de gemeente is het behoud, restauraties en herstellingen ter behoud van de erfgoedwaarde. Voor deze financiering (zonder premie) verwijzen we naar de gebruikersovereenkomst tussen Lokaal Bestuur Vosselaar en Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Vosselaar.

# BESLUIT

---

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn.

Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur.

Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maanden van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.